

Handlingsprogram 2021–24

Foto: Christine Hvidsten

Alver kommune | Askøy kommune | Bergen kommune | Bjørnafjorden kommune | Øygarden kommune
Statens vegvesen | Vestland fylkeskommune | Jernbanedirektoratet | Fylkesmannen i Vestland

Forord

Miljøløftets handlingsprogram 2021-2024 er det fjerde handlingsprogrammet i Miljøløftet-regi, men det første etter at avtaleområdet ble utvidet. Etter at ny byvekstavgift ble signert i desember 2019 og lokalpolitisk vedtatt våren 2020, består Miljøløftet av ni parter: Bergen, Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden kommuner, samt Vestland fylkeskommune og de statlige virksomhetene Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Fylkesmannen i Vestland.

Avtalen forplikter partene i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Nullvekstmålet innebærer at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Byvekstavtalen skal også bidra til mer effektiv arealbruk og attraktive by- og regionsenter. Byvekstavtalen skal sikre helhetlig bruk av virkemidler på tvers av forvaltningsnivåene.

Handlingsprogram 2021-2024 viser hvilke investeringer i regi av Miljøløftet som forventes i de kommende fire årene. Byvekstavtalen for 2019-2029 innebærer investeringer og støtte til drift for rundt 13 mrd. kroner totalt, og omtrent en tredjedel av dette er lagt inn i handlingsprogram 2021-2024.

Det største enkeltprosjektet er Bybanen byggetrinn 4 til Fyllingsdalen, som forventes ferdigstilt i 2022/2023. Andre større prosjekter er sammenhengende sykkelveg langs Bybanen til Fyllingsdalen, sykkelstamvegen og ny kollektivgate i Olav Kyrres gate. Også viktige trafikksikringstiltak som bedrer forholdene for gående og sykklende er en viktig del av handlingsprogrammet.

De fire nye kommunene i samarbeidet; Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden har alle deltatt aktivt i arbeidet med handlingsprogrammet. Alver, Askøy og Øygarden har innspill til prosjekter allerede fra 2021. Når det gjelder årene 2022-2024, vil hovedtyngden av innspill her bli tatt med ved neste rullering.

Handlingsprogrammet inneholder midler som er en oppfølging av regjeringens bompengesavtale. Dette er de statlige tilskuddene til reduserte bompenge (55 mill. kroner årlig), bedre kollektivtilbud (55 mill. kroner årlig) og reduserte billettpriser til kollektivtrafikk (50 mill. kroner årlig). Videre detaljering av disse vil komme på et senere tidspunkt.

Innhold

Miljøløftet	4	Om Miljøløftet
Organisering	5	Styringsgruppen
	5	Administrativ koordineringsgruppe
	5	Sekreteriatet
	5	Arbeidsutvalget
	5	Faggrupper
Styring	6	Portføljestyring
	6	Styringsprosess
	6	Årlig beslutningsprosess
Økonomi	7	Byvekstavtalen
	7	Tiltaksområder
	7	Bompengepakke Bergen (Prop 11 S)
	8	Inntekter byvekstavtalen
	8	Inntekter bypakke Bergen (Prop 11 S)
	9	Utgifter byvekstavtalen
	9	Utgifter bypakke Bergen (Prop 11 S)
	10	Prosjekter i Byvekstavtalen
	13	Prosjekter i bypakke Bergen (Prop 11 S)

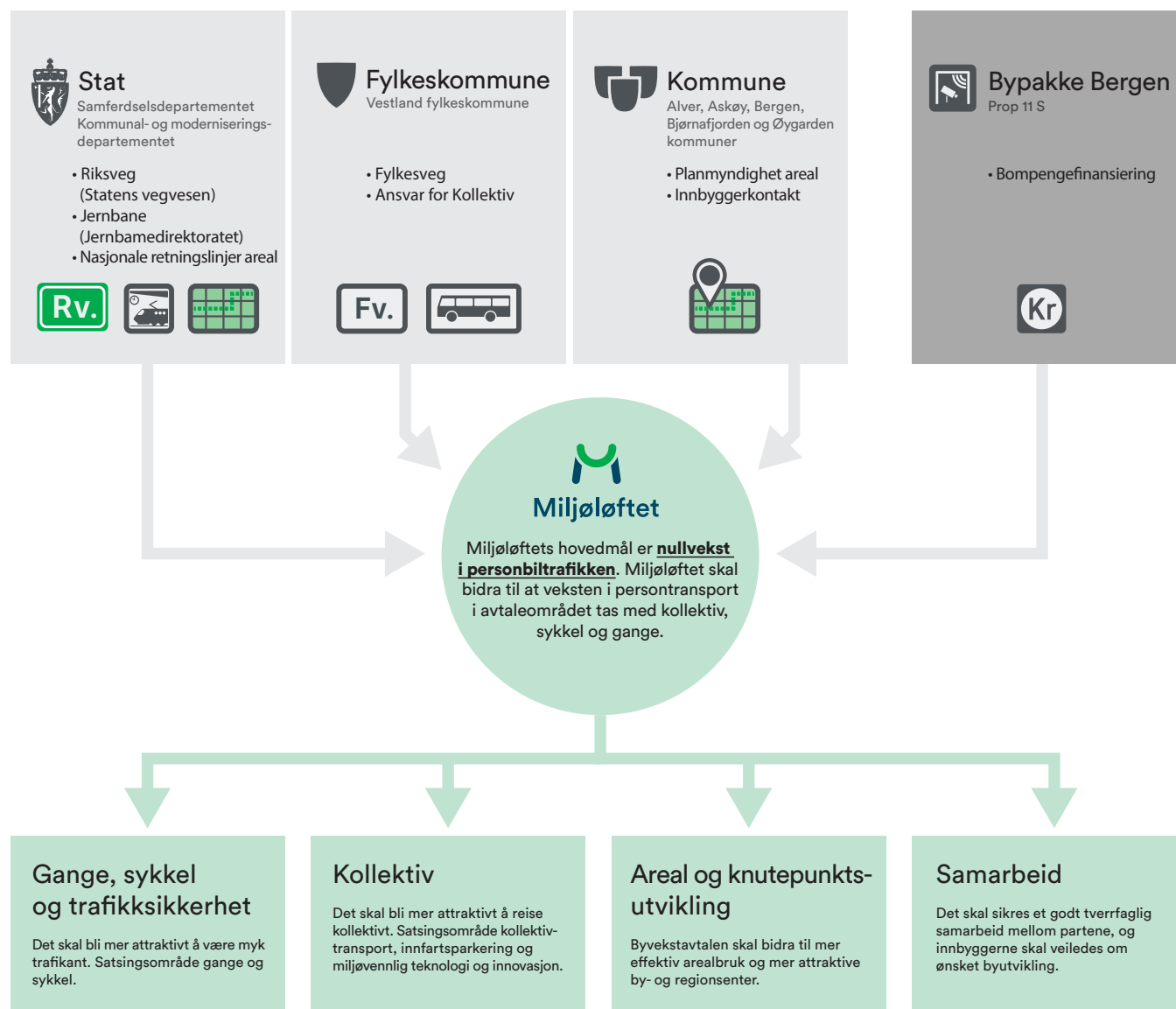
Miljøløftet

Gjennom byvekstavtaler samarbeider de tre forvaltningsnivåene stat, fylkeskommune og kommune om det nasjonale målet om nullvekst i persontransport med personbil. Miljøløftet er samarbeidet om byvekstavtalen for Bergensområdet, som er inngått mellom Samferdselsdepartementet ved Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved Fylkesmannen i Vestland, Vestland fylkeskommune og kommunene Bergen, Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden.

Prosjekt og tiltak i byvekstavtalen skal bidra til å nå nullvekstmålet og samtidig bidra til et miljøvennlig, effektivt og trygt transportsystem, som sikrer mobilitet for innbyggere og næringsliv. Byvekstavtaler sikrer mer helhetlig virkemiddelbruk, ettersom de omfatter statlige, fylkeskommunale og kommunale tiltak både på areal- og transportområdet. Avtalen skal bidra til en framtidsrettet utvikling av Bergensområdet.

Bompengepakken Bypakke Bergen (Prop 11 S) er også en del av byvekstavtalen, men den er ikke underlagt styringsgruppen i Miljøløftet. Bypakke Bergen styres av en egen styringsgruppe, som har råderett i saker som gjelder prioritering av bompengemidler i forhold til Prop. 11 S.

Byvekstavtalen

Organisering

Styringsgruppen

Miljøløftet ledes av en styringsgruppe som har hovedansvaret for styring og koordinering av Miljøløftet, basert på prinsipper om porteføljestyling og mål- og resultatstyring. Arbeidet skal gi grunnlag for omforente saksframlegg til besluttsende organer, fylkesting og by- og kommunestyre, om prioritering av midlene i Miljøløftet.

Administrativ koordineringsgruppe

Administrativ koordineringsgruppe (AKG) består av den administrative lederen fra hver virksomhet, samt lederstøtte for disse faste medlemmene. AKG skal drøfte saker og kunne ta viktige avklaringer i forkant av styringsgruppemøtene. Drøftingene i AKG skal etablere et godt grunnlag for at sekretariatet kan lage gode innstillinger til styringsgruppen.

Sekretariatet

Sekretariatet er styringsgruppens felles apparat for gjennomføring av Miljøløftet. Sekretariatet er saksforberedende organ for styringsgruppen, og skal sørge for at det utarbeides saksunderlag og faglige utredninger som er nødvendig for styringsgruppens beslutninger.

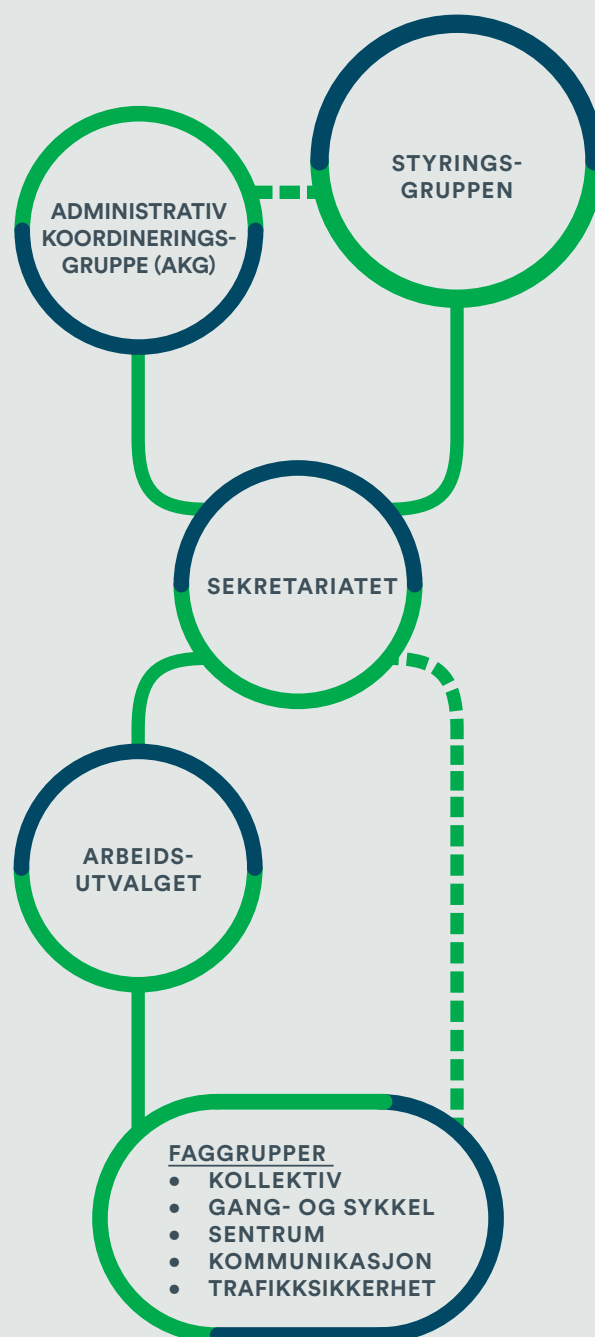
Arbeidsutvalget

Miljøløftets arbeidsutvalg består av representanter fra alle virksomhetene i Miljøløftet, og er oppnevnt av AKG. Arbeidsutvalget er et organ som har kapasitet til å gå noe dypere inn i de faglige sakene før de eventuelt fremmes for AKG og styringsgruppen.

Faggrupper

Miljøløftet har fem faggrupper: Kollektiv, gang- og sykkel, sentrum, kommunikasjon og trafikkikkerhet. Faggruppene viktigste oppgave er å bidra aktivt til måloppnåelse i Miljøløftet. Dette gjøres gjennom målrettet arbeid, løsningsorientering, samarbeid og helhetlig tenkning.

Organisasjonskart

Styring

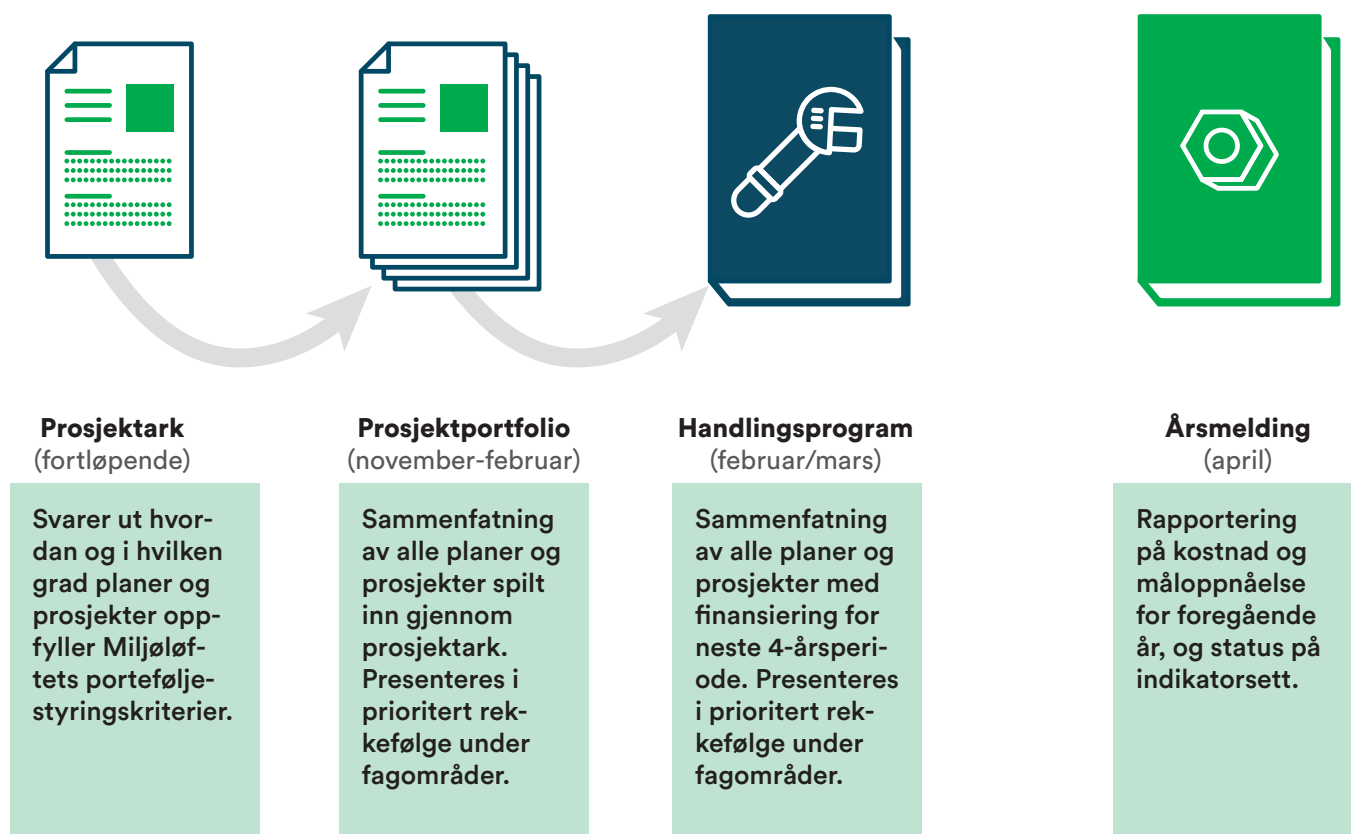
Porteføljestyling

Prosjektene i byvekstavtalen prioriteres gjennom porteføljestyling. Dette innebærer at prosjektene prioriteres på grunnlag av en helhetlig vurdering basert på bidrag til måloppfyllelse, disponible midler, samfunnsøkonomisk lønnsomhet, planstatus og kapasitet på planlegging og gjennomføring.

Styringsprosess

Alle prosjekt og tiltak i Miljøløftet spilles inn gjennom prosjektark. Prosjektarkene sammenfattes i Miljøløftets prosjektportfolio og blir prioritert i tråd med byvekstavtalens porteføljestylingkriterier. Prosjektene som prioriteres med finansiering for kommende 4-årsperiode sammenfattes i handlingsprogrammet, som rulleres hvert år. Årsmeldingen rapporterer på kostnad og måloppnåelse.

Porteføljestyling i Miljøløftet

Årlig beslutningsprosess:

- Sammen med Miljøløftets arbeidsutvalg og AKG, utarbeider sekretariatet for Miljøløftet forslag til fireårig handlingsprogram i løpet av vinteren.
- Styringsgruppen drøfter forslag til handlingsprogram for Miljøløftet i april/mai.
- Basert på handlingsprogrammet, legger Samferdselsdepartementet frem forslag til bruk av statlige midler og bompenger påfølgende år. Regjeringens forslag til statsbudsjett (Prop.1 S) legges fram i oktober med etterfølgende behandling i Stortinget.
- Vestland fylkeskommune og de fem kommunene i Miljøløftet vedtar bruk av midler til tiltak de har ansvaret for, i forbindelse med behandling av sine budsjett og økonomiplaner før årsskiftet.
- I sum gir dette grunnlag for alle tiltakshaverne til å utarbeide egne budsjett.

Økonomi

Byvekstavtalen

Byvekstavtalen går over 11 år, fra 2019 til 2029. Midler til byvekstavtalen kommer hovedsakelig fra følgende finansieringskilder:

- Statlige midler
 - Post 30 – Programområdetiltak på riksveg*
 - Post 63 – Særskilte tilskudd til store kollektivprosjekt
 - Post 66 – Belønningsmidler
- Fylkeskommunale midler

Tiltaksområder

Totalt for perioden skal det investeres 12,25 milliarder kr i tiltak som skal bidra til at avtaleområdet oppnår nullvekst i personbiltrafikken. Tiltakene er fordelt på følgende tiltaksområder:

- Gange, sykkel og trafiksikkerhet
- Kollektiv
- Areal og knutepunktsutvikling
- Samarbeid

Bypakke Bergen (Prop 11 S)

Bypakke Bergen går over tjue år, fra 2018-2037. Totalt for perioden er det estimert en brutto bompengerinntekt på om lag 20 milliarder kr.

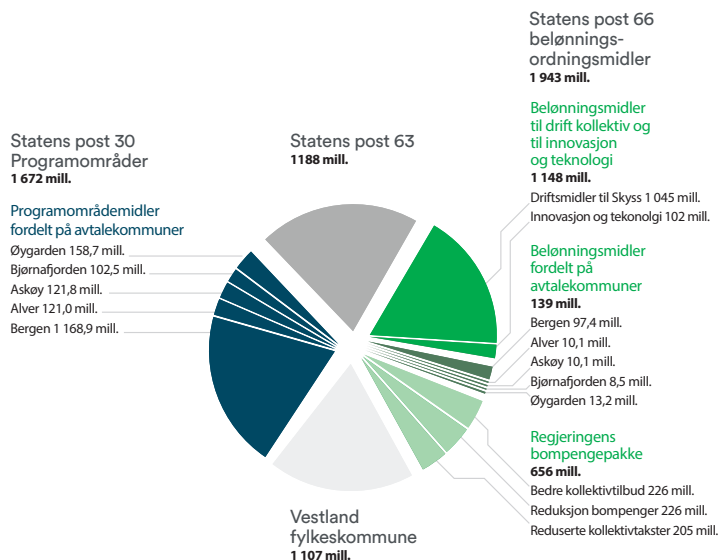
*Post 30-midler kan også brukes til kommunale og fylkeskommunale gange-, sykkel- og kollektivtiltak, avgrenset til investeringer.

Foto: Morten Wanvik

Inntekter byvekstavtalen

Tabell og kakediagram detaljerer inntekter for byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024 og er i mill. kr.

Finansieringskilder i tråd med byvekstavtalen 2019-2029 for perioden 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Byvekstavtalen					
Post 30: Programområdemidler - årlig gjennomsnitt	418	418	418	418	1 672
Post 63: Statlig tilskudd til store kollektivprosjekt	890	250	48	-	1 188
Post 66: Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder					
- Kommunene	35	35	35	35	139
- Skyss	287	287	287	287	1 148
- Reduserte bompenger	56	56	56	56	226
- Bedre kollektivtilbud	56	56	56	56	226
- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	51	51	51	51	205
Fylkeskommunalt bidrag	277	277	277	277	1 107
Sum inntekter Byvekstavtalen	2 071	1 431	1 229	1 181	5 910

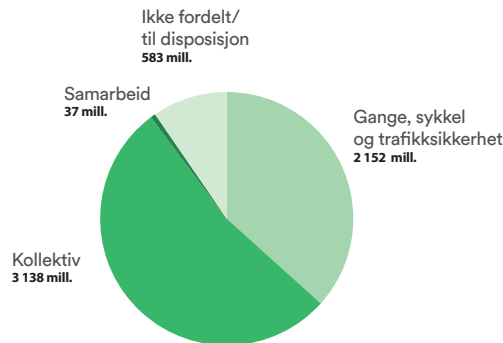
Inntekter bypakke Bergen (Prop 11 S)

Tabell detaljerer estimerte inntekter for bypakke Bergen (Prop 11 S) i handlingsprogramperioden 2021-2024 og er i mill. kr.

Finansieringskilder i tråd med bypakke Bergen (Prop 11 S) for perioden 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Bompenger	1 140	1 140	1 140	1 140	4 560
Sum inntekter Bypakke Bergen (Prop 11 S)	1 140	1 140	1 140	1 140	4 560

Utgifter byvekstavtalen

Tabell og kakediagram detaljerer estimerte utgifter for byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024 og er i mill. kr.

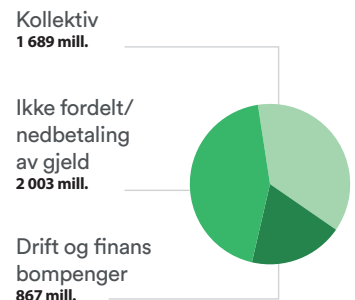

Disponering av midler i Handlingsprogrammet 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Byvekstavtalen					
Post 30: Programområdemidler	459	594	238	233	1 524
Post 63: Statlig tilskudd til store kollektivprosjekt	890	250	48	-	1 188
Post 66: Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder					
- Kommunene	6	4	-	-	10
- Skyss	287	287	287	287	1 148
- Reduserte bompenger	56	56	56	56	226
- Bedre kollektivtilbud	56	56	56	56	226
- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	51	51	51	51	205
Fylkeskommunalt bidrag	277	215	160	150	802
Sum disponering av midler Byvekstavtalen	2 082	1 515	897	834	5 329

Utgifter bypakke Bergen (Prop 11 S)

Tabell og kakediagram detaljerer estimerte inntekter for bypakke Bergen (Prop 11 S) i handlingsprogramperioden 2021-2024 og er i mill. kr.

Disponering av midler i bypakke Bergen (Prop 11 S) 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Sum bompenger til Bybanen, drift og finanskostnader	1 068	814	408	267	2 556
Sum disponering av midler Bypakke Bergen (Prop 11 S)	1 068	814	408	267	2 556

Prosjekter i Byvekstavtalen

Tabellene detaljerer prosjekter med finansiering gjennom byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024. Prosjektene er sortert under tiltaksområde og finansieringskilde, og videre etter totalkostnad og er i 1000 kr.

Merknader

- Alle tall er indeksert til 2021-kr utenom kolonnen tidligere løyving. Derfor vil ikke nødvendigvis summen av de seks bakerste kolonnene være lik totalkostnad.
- Prosjekt der totalkostnad ikke er oppgitt, er årlige pottes som brukes til ulike enkeltprosjekt/tiltak hvert år.

Gang, sykkel og trafikksikkerhet – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total- kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
E39 Kristianborg-Bergen sentrum sykkelstamveg Bergen, delstr. 5	Bergen	943 408	451 000	238 140	237 086	-	-	-
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 3 Nesttun - Fjøsanger	Bergen	325 598	-	-	-	30 750	92 250	202 598
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 4 sammenkobl. Fjøsangerkrysset	Bergen	285 557	-	-	-	30 750	71 750	183 057
E39 Osbane, Nesttun - Skjold (Osbanen Rådal - Nesttun delstrekning 2) sykkelstamveg Bergen	Bergen	203 431	66 300	20 500	76 875	35 813	-	-
Infrastruktur Paradis	Bergen	184 500	90 700	35 977	43 152	12 402	-	-
E39 Sykkelstamveg, delstr. 5 Fjøsangerveien/Solheimsgaten - Fabrikksgaten	Bergen	169 649	-	-	15 375	46 125	-	108 149
Rv 555 Gyldenpriskrysset og Carl Konows gate	Bergen	149 368	128 000	16 227	-	-	-	-
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 1 Skeie - Rådal	Bergen	138 735	-	-	-	15 375	51 250	71 750
Fv. 197 Håkonshellavegen, Alvøen – Myraskjenet, gang- og sykkelveg	Bergen	112 750	7 600	20 500	35 875	30 750	17 835	-
E39 Sykkelstamveg Minde Allé-Fabrikksgaten (Del av delsparsell 5)	Bergen	108 342	80 969	22 550	-	-	-	-
E39 Sykkelstamveg Sandvikstorget-Glassknag, delstrekning 6	Bergen	73 647	56 000	14 752	-	-	-	-
E39 Bradbenken - Sandvikstorget sykkelstamveg, delstr. 6	Bergen	68 675	18 000	16 400	33 875	-	-	-
Ombygging av sentrumsgate Region-senter Straume	Øygarden	61 500	-	-	61 500	-	-	-
E39 x Fv 564 Kryssområde på Flatøy	Alver	61 500	-	5 125	30 750	25 625	-	-
Fv. 5254 Kleppevegen ved Myrane	Askøy	47 150	-	23 575	23 575	-	-	-
Utbedring av Fv. 244 Sagstadveien i tidl. Meland kommune. (Fv. 5308 i Alver kommune)	Alver	30 750	-	-	30 750	-	-	-
Kvernhusdalen	Askøy	14 350	-	-	4 100	10 250	-	-
Fv. 404 Kvamsbrekko i Lindås	Alver	12 812	-	11 275	1 537	-	-	-

Fortsetter neste side

Fortsettelse: Gang, sykkel og trafikksikkerhet – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total- kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Knarvikplanen - regionsenter Gjelder infrastruktur for å kunne etablere G/S-anlegg på overflaten	Alver	10 250	-	10 250	-	-	-	-
Kulvert og busstopp - Idrettsvegen	Øygarden	10 250	-	10 250	-	-	-	-
Knarvikplanen - regionsenter gangveg helsehuset - Såtabu	Alver	4 100	-	4 100	-	-	-	-
Delsum statlige programområdemidler		3 015 961	898 569	449 621	594 401	237 841	233 085	565 553
Detaljregulering av Stovevatnet og parsell av Foldnesvegen (Foldnes skule – Stovevatnet)	Øygarden	4 100	-	2 050	2 050	-	-	-
Forprosjekt «bysyklar» i regionssentere	Øygarden	1 537	-	1 537	-	-	-	-
Delsum statlige belønningsmidler		5 637	-	3 587	2 050	-	-	-
Delsum statlige midler gang, sykkel og trafikksikkerhet og sykkel		3 021 599	898 569	453 208	596 451	237 841	233 085	565 553

Gang, sykkel og trafikksikkerhet – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total- kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Gang og sykkel fylkesveg langs By-banen B4	Bergen	242 986	142 356	70 541	26 530	-	-	-
Fyllingsveien, fortau og framkommelighet kollektiv	Bergen	44 929	28 608	15 606	-	-	-	-
Fv. 270 Haugeveien, Nordnesbakken - Margretastredet/Klosteret (Nordnes II)	Bergen	43 050	16 876	14 252	11 500	-	-	-
Trafikkplan sentrum	Bergen	25 625	-	5 125	10 250	10 250	-	-
Allestavegen - Skarphaugen sykkel	Bergen	20 850	-	9 784	11 066	-	-	-
Trafikksikkerhet og hjertesone	Bergen	-	-	32 000	32 000	32 000	32 000	-
Vedlikeholdstiltak av investeringskarakter, fylkesveg	Bergen	-	-	28 593	31 000	31 000	31 000	-
Planlegging fylkesveg i Bergen	Bergen	-	-	24 000	24 000	24 000	24 000	-
Gangveier til Kollektivtraseer	Bergen	-	-	8 000	10 000	10 000	10 000	-
Bysykelordning	Bergen	-	-	4 000	6 000	6 000	6 000	-
Prosjektering, diverse løpende prosjekt fv. og grunnerv	Bergen	-	-	4 000	5 000	5 000	5 000	-
Fremkommelighetstiltak sykkel (enkler tiltak, farge sykkel felt, merkning mm)	Bergen	-	-	2 000	3 000	3 000	3 000	-
Sykkelbyavtalen	Bergen	-	-	2 000	2 000	2 000	2 000	-
Støy	Bergen	-	-	700	700	700	1 000	-
Delsum fylkeskommunale midler gang, sykkel og trafikksikkerhet		377 439	187 840	220 600	173 046	123 950	114 000	-

Kollektiv – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
E16 Olav Kyrresgate	Bergen	115 699	103 000	9 483	-	-	-	-
Delsum statlige programområdemidler		115 699	103 000	9 483	-	-	-	-
Statens 50% andel av Bybanen 4	Bergen	3 532 000	2 344 000	890 000	250 000	48 000	-	-
Delsum statlig tilskudd til store kollektivprosjekt		3 532 000	2 344 000	890 000	250 000	48 000	-	-
Drift av kollektivtrafikk i Bergen	VLFK	3 156 997	560 000	287 00	287 000	287 000	287 000	1435 000
Statlig tilskudd til bedret kollektivtilbud	VLFK	563 749	55 000	56 375	56 375	56 375	56 375	281 875
Reduserte billettpriser	VLFK	512 500	50 000	51 250	51 250	51 250	51 250	256 250
Reduserte bompenger	VLFK	563 749	55 000	56 375	56 375	56 375	56 375	281 875
Ågotnes – Reg. plan for miljøgate, innfartsparkering, kollektivknutepunkt	Øygarden	4 100	-	2 050	2 050	-	-	-
Delsum statlige belønningsmidler		4 801 095	720 000	453 050	453 050	451 000	451 000	2 255 000
Delsum statlige midler kollektiv		8 448 794	3 167 000	1 352 533	703 050	499 000	451 000	2 255 000

Kollektiv – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Trolleybusslinje til Laksevåg	Bergen	74 976	64 484	5 379	3 500	-	-	-
Endepunkt trolley	Bergen	23 770	11 663	9 765	2 050	-	-	-
Vadmyra endeholdeplass	Bergen	4 100	-	4 100	-	-	-	-
Vedlikeholdstiltak av investeringskarakter, bybanen og trolleybuss	Bergen	-	-	12 000	13 000	13 000	13 000	-
Oppgradering holdeplasser	Bergen	-	-	7 000	8 000	8 000	8 000	-
Mindre kollektivtiltak, enklere tiltak	Bergen	-	-	7 000	4 000	4 000	4 000	-
Oppgradering av signalanlegg og ASP	Bergen	-	-	1 500	2 000	2 000	2 000	-
Delsum fylkeskommunale midler kollektiv		102 845	76 147	46 744	32 550	27 000	27 000	-

Samarbeid – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Sekretariat med kommunikasjon		-	-	8 405	8 405	8 405	8 405	-
Reisevaneundersøkelse		-	-	1 000	1 000	1 000	1 000	-
Delsum fylkeskommunale midler samarbeid		-	-	9 405	9 405	9 405	9 405	-

Totalsum byvekstavtalen

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Sum gang, sykkel og trafiksikkerhet		3 399 038	1 086 409	673 809	769 497	361 791	347 085	565 553
Sum kollektiv		8 551 640	3 243 147	1 399 277	735 600	526 000	478 000	2 255 000
Sum samarbeid		-	-	9 405	9 405	9 405	9 405	-
Totalsum byvekstavtale HP 2021-2024		11 950 678	3 609 556	2 082 491	1 515 002	897 695	835 164	565 553

Prosjekter i bypakke Bergen (Prop 11 S)

Tabellen detaljerer prosjekter med finansiering i bompengepakke Bergen i handlingsprogramperioden 2021-2024. Prosjektene er sortert under tiltaksområde og finansieringskilde og er i 1000 kr.

Kollektiv – bompenger

Prosjektnavn	Kommune	Totalkostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Kostnad Bybanen 4 som belastes bompenger (P50)	Bergen	3 532 000	1 921 000	800 000	570 000	191 000	50 000	-
Planlegging av bybanen Byggetrinn 5, fra Bergen sentrum til Åsane	Bergen	165 000	87 000	51 000	27 000	-	-	-
Driftskostnader	Bergen	-	-	97 400	97 400	97 400	97 400	-
Finanskostnader	Bergen	-	-	119 400	119 400	119 400	119 400	-
Delsum bompenger kollektiv		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-
Sum kollektiv		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-

Totalsum bypakke Bergen (Prop 11 S)

Prosjektnavn	Kommune	Totalkostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Totalsum bypakke Bergen (Prop 11 S)		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-

Alver kommune | Askøy kommune | Bergen kommune | Bjørnafjorden kommune | Øygarden kommune
Statens vegvesen | Vestland fylkeskommune | Jernbanedirektoratet | Fylkesmannen i Vestland

Miljøløftet
Nygårdsgaten 112
5009 Bergen